

Avgiftshandboken

Flik 1 Inledning

Version 2026-01-01

Region
Västernorrland

Innehåll

Inledning	2
Vårdgivare som omfattas av regelverket	2
Personer som omfattas av regelverket	2
Remissregler	3
Avgiftsbefrielse	3
Högekostnadsskydd	3
Röntgenbilder	3
Kopiering av allmän handling och patientjournal	3
Administrationsavgift	4
Ersättning vid ej genomförda besök och behandlingar	4
Utebliven eller sen avbokning till planerat besök eller operation	5
Återbetalning av patientavgift vid lång väntan	6
Planerad vård för utomlänspatienter	6
Laboratorieundersökning av utomlänspatient	6

Inledning

Avsikten med denna handbok är att beskriva de avgifter och regler som gäller inom den öppna och slutna vården samt tandvården för vissa patientgrupper inom Region Västernorrland.

Grundläggande bestämmelser om landsting/regioners rätt att ta ut vårdavgifter finns i hälso- och sjukvårdslagen, HSL (2017:30) och förordningen (1984:908) om vissa statsbidrag för sjukvård m.m.

I HSL definieras hälso- och sjukvård som åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Även sjuktransporter och omhändertagande av avlidna ingår.

Av 17 kap. 1§ HSL framgår att ett landsting/regioner har rätt att ta ut avgifter för vård och avgifter med anledning av att patienten uteblir från avtalade besök enligt grunder som landstinget/regionen bestämmer. Vidare framgår att patienter som omfattas av annat landstings/regions ansvar för hälso- och sjukvård ska behandlas lika om inget annat är föreskrivet.

Det är endast regionfullmäktige som kan besluta om avgifter. Inga lokalt fastställda avgifter, depositionsavgifter och dylikt får förekomma.

Tillämpningsanvisningar i form av avgiftshandboken fastställs av regionstyrelsen som i sin tur har delegerat beslutsrätten till regiondirektören.

Avgiftshandboken uppdateras en gång per år eller i samband med avgifts- eller regelförändringar som beslutas av regionfullmäktige eller som aviserats av annan behörig myndighet.

Vårdgivare som omfattas av regelverket

Regelverk och avgifter gäller hos vårdmottagningar och vårdgivare som drivs av Region Västernorrland samt vårdgivare som har avtal med Region Västernorrland.

Personer som omfattas av regelverket

Regelverket gäller för personer som är folkbokförda inom Västernorrland och patienter folkbokförda i andra landsting/regioner (utomlänspatienter). Regelverket gäller även personer från annat EU/EES-land eller Schweiz i den mån personen har rätt till vård enligt förordningen (EG) 883/2004. Därtill har Sverige ingått sjukvårdskonventioner med ett antal länder, vilka ger personer från dessa länder rätt till viss vård.

I de fall person från annat EU/EES-land eller Schweiz samt personer från konventionsland har rätt till subventionerad vård i Sverige, betalar de avgift i enlighet med detta regelverk.

Personer som inte omfattas av ovan beskrivna och där ingen annan är ersättningsskyldiga får själva svara för hela vårdkostnaden.

[Se flik 9, Vård av personer från andra länder](#)

[Se flik 10, Vård till asylsökande](#)

Ytterligare information om rätt till vård och avgifter finns i hos SKR

["Vård av personer från andra länder"](#)

Remissregler

I Region Västernorrland är det remisskrav till neuropsykiatriska utredningar (nytt fr.o.m. 1 mars 2020). I övrigt finns inget remisskrav och patienten kan själv söka vård vid vård-/hälso-central eller specialistmottagning. Avgiften för patienten påverkas inte om det finns en remiss eller inte, eftersom alla regionanslutna vårdgivare följer de satta patientavgifterna.

Avgiftsbefrielse

Vissa patientgrupper är avgiftsbefriade vid besök inom öppen och sluten vård (gäller även slutenvårdavgiften). För besök av dessa patienter ska 0-kvitto utfärdas.

[Se flik 2, Öppenvård – Avgiftsbefrielse](#)

Högekostnadsskydd

Högekostnadsskyddet är uppdelat i två delar; ett för öppen hälso- och sjukvård och ett för läkemedel. Högsta nivån baseras på basbeloppet och regleras i HSL 17 kap 6–8 §. Regionen kan själva besluta om en lägre nivå för högekostnadsskyddet för öppen hälso- och sjukvård.

[Se Flik 3, Högekostnadsskydd](#)

Röntgenbilder

Röntgenundersökning på CD	45 kr
Röntgenundersökning via e-post (gäller Sollefteå)	0 kr
Röntgenbild på papper (gäller Sollefteå)	0 kr

Kopiering av allmän handling och patientjournal

Vid begäran om registerutdrag enligt artikel 15 GDPR, se [Flik 1 Inledning](#)

Läs mer i riktlinje ["Avgifter för kopior av allmänna handlingar" 13LS1104](#)

Avgift för papperskopia av allmän handling och patientjournal

Kopia 0–9	0 kronor
Kopia 10	50 kronor
Kopia 11- och följande	2 kronor per styck

Kopior av patientjournaler och andra sekretessbelagda handlingar ska inte skickas med e-post eller telefax. Dessa ska utlämnas på plats eller skickas med brev. Brevförsändelse av

patientjournal till privatperson ska endast adresseras till folkbokföringsadress. Rekommenderat brev (Rek) kan erbjudas.

Vid utlämnade av patientjournal på plats ska godkänd identitetshandling uppvisas. I förekommande fall tillkommer avgift för rekommenderat brev (Rek).

Följande verksamheter är undantagna från avgift:

- statlig myndighet
- kommun
- annan region/kommun
- allmän försäkringskassa
- överförmyndare
- läkare vid enskilda vårdhem
- läkare inom företagshälsovården
- patientförsäkringskonsortiet
- privatpraktiserande läkare och fysioterapeuter etablerade inom den nationella taxan
- läkare som har vårdavtal med regionen
- fysioterapeuter som har vårdavtal med Region Västernorrland

Administrationsavgift

Administrationsavgift vid fakturering av besök.	0 kr
---	------

Ersättning vid ej genomförda besök och behandlingar

Reglerna gäller vårdgivare inom Region Västernorrland.

Ersättning utbetalas endast vid planerade/förbokade vårdkontakter där patienten fått en tid för vårdkontakt.

Ersättning utbetalas när någon av följande vårdkontakter inte kan genomföras hos vårdenheten på sjukhus, hälso-/vårdcentral eller tandvårdsklinik.

- Läkarbesök eller sjukvårdande behandling.
- Röntgenundersökning, laboratorieundersökning eller provtagning.
- Dagkirurgi, operationer eller inläggningar i slutenvård.
- Tandläkare- eller tandhygienistbesök inom ramen för hälso-och sjukvårdande avgiftssystem.

Orsak

För att patienten skall ersättas krävs att vårdenheten orsakat att patienten inte kan tas emot på bestämd tid, till exempel

- Oförutsedd belastning på vårdenheten som förrycker planeringen.
- Bemannings- och utrustningsproblem
- Felaktig information till patienten, t ex angående förberedelser inför röntgenundersökning. Vårdenheten ska dokumentera den information som givits.

Kostnader som ersätts

- Erlagd besöksavgift. Återbetalas om patienten erlagt besöksavgift.
- Utgift för sjukresa. Ersättning för sjukresa utbetalas utan avdrag för egenavgift.
- Utgift för parkering. Ska styrkas med kvitto.
- Eventuella inkomstbortfall för patienten. Ska styrkas med intyg från arbetsgivaren ersätts med högst en dag. Eventuellt inkomstbortfall för följeslagare till barn och ungdomar t. o. m. 19 år ska styrkas med intyg från arbetsgivare och ersättas för högst en dag.
- Eventuellt inkomstbortfall för följeslagare till vuxna ska styrkas med intyg från arbetsgivaren och ersättas med högst en dag. För följeslagare till vuxna krävs läkarintyg som styrker behov av följeslagare.
- Eventuellt inkomstbortfall för egna företagare. Ska styrkas med intyg från Försäkringskassan om sjukpenningsgrundande inkomst och ersätts för högst en dag. Ersättningen för hel dag är 1/365 av den sjukpenningsgrundande årsinkomsten Försäkringskassan beslutat om.

Övrigt

Ersättning utbetalas inte om:

- Patienten, vid ändring av tid för besök i öppen vård, har meddelats senast dagen innan besökstidpunkten.
- Patienten, vid ändring av tid för operation och/eller inläggning i slutenvård, har meddelats senast fyra dagar innan operation/inläggningen.

Övriga fall som kan uppstå får prövas i särskild ordning.

Berörd vårdenhets ska vid ändring av tidpunkt för besök eller operation/inläggning kontrollera med patienten att informationen nått fram och dokumentera åtgärden.

Kostnaderna ska belasta den vårdenheten.

Blankett för utskrift ["Intyg om förlorad arbetsinkomst"](#)

Utebliven eller sen avbokning till planerat besök eller operation

För att öka tillgängligheten i vården debiteras uteblivna besök. Patient som uteblir utan att ha avbokat planerat besök inom sjukvården eller avbokar besöket senare än två timmar innan stängningsdagen dagen före bokad tid, ska efterdebiteras.

Gäller även operationer som är planerade att utföras på operationsenhet med narkosresurs. När det gäller återbud före planerad operation måste återbudet lämnas senast före klockan 13.00 närmaste vardag innan planerad operation.

Detta gäller alla besök även de som är avgifts- eller kostnadsfria.

Undantag

Uteblivet besök/sena avbokningar som **inte** debiteras är:

- när tidsbeställningen införts som smittskyddsåtgärd till exempel under pågående Coronapandemi
- besök bokade vid ungdomsmottagning
- besök bokade för insatser råd och stöd enligt LSS Lag (1993:387)

- när tid erbjudits utan tidigare överenskommelse, till exempel erbjudande om mammografi, hälsoundersökning, bukaortascreening och gynekologisk cellprovtagning.

Sent återbud eller uteblir från besök inom: Primärvård, specialismottagning, se länk till uteblivna besök eller sena återbud nedan.	500 kr Administrationsavgift på 50 kr tillkommer.
Sent återbud eller uteblir från en planerad operation som är planerad att utföras på operationsenhet med narkosresurs.	1 500 kr Ingen administrationsavgift tillkommer

Verksamheten måste ha en bra och kvalitetssäkrad rutin för avbokning av tid för att om möjligt undvika tolkningstvister. Avgiften debiteras patientens förmyndare om patienten är under 18 år. Om det finns flera förmyndare svarar de solidariskt för avgiften. Om det finns särskilda skäl får avgiften tas ut av den underårige.

["Uteblivna besök eller sena återbud, vägledning vid debitering- riktlinje"](#)

Återbetalning av patientavgift vid lång väntan

En patient återfår erlagd patientavgift om det vid ett **planerat tidsbeställt** besök för hälso- och sjukvård blir en väntetid på **mer än 30 minuter**. Gäller ej akuta besök.

Är provtagning planerad före besöket skall även tid för detta preciseras i kallelsen.

Exempel: Patienten har avtalad tid för provtagning kl. 14:00 och för vårdbesök kl. 15:00

Har patienten inte omhändertagits före 15:30 har patienten rätt att återfå avgiften eller erbjudas ny tid.

Besöket räknas som kvalificerande besök inom högkostnadsskyddet.

Vid **inskrivning i slutenvård** återbetalas besöksavgift endast efter planerade besök vid specialismottagning. Patienter som skrivs in i slutenvård efter akutbesök får ej tillbaka öppenvårdsavgiften.

Planerad vård för utomlänspatienter

Planerad vård ges i första hand efter remiss enligt riks- eller regionavtal. Remiss enligt reglerna om fritt val räknas som vård enligt regionavtalet.

För vissa grupper patienter kan vård ges enligt riksavtalet även om remiss saknas. Hit räknas utomlänspatienter som vistas inom vårdlandstinget/regionen under längre tid och som är i behov av läkarvård för sjukdom, skada eller i samband med mödra- eller barnavård och vars behov av vård inte utan olägenheter och besvär kan anstå till dess patienten återkommer till hemlandstinget.

Hemlandstinget faktureras enligt [Regional prislista](#)

Laboratorieundersökning av utomlänspatient

Om regionen tillhandahåller laboratorieundersökning för patienter från andra regioner skall hemregionen debiteras enligt gällande prislista d.v.s. självkostnadspris.

Kontaktuppgifter

Frågeställning	Enhet	Kontaktuppgift
Samordnare för frågor om patientavgifter	Vårdval Västernorrland	Telefon: 0611-80 197 Funktionsbrevlåda: fb.patientavgifter.regionvasternorrland patientavgifter.regionvasternorrland@rvn.se
Samordnare för hjälpmedelsfrågor Se även flik 13	Hjälpmedel Västernorrland	Telefon: 073-270 79 10 Ramona.andersson.forsman@rvn.se
- Riksavtal för utomlänsvård - Rutiner för personer från andra länder - Andra avgiftsfrågor än patientavgifter	Ekonomiservice, Sundsvall	Telefon: 0620-195 00 val 1 Funktionsbrevlåda: fb.ekonomiservice.sundsvall ekonomiservice.sundsvall@rvn.se
Sjukresor Se även flik 8	Serviceförvaltningen Sjukresekontoet	0611-804 02 Funktionsbrevlåda: fb.sjukresor sjukresor@rvn.se
Fakturor	Ekonomiservice, Sollefteå	Telefon: 0620-195 00 val 4 Funktionsbrevlåda: fb.ekonomiservice.solleftea ekonomiservice.solleftea@rvn.se
Tandvårdsfrågor Se även flik 11	Oral Protetik Sundsvalls sjukhus	Telefon: 060-18 21 55
Cosmic journalsystem		Telefon: 0660-890 70 IT-serviceportalen